

Folkbiblioteksplan 2015 - 2018

Fagersta kommun
Utbildnings- och fritidsnämnden

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

Förord

Omvärlden förändras och i och med det också folkbiblioteken. Vilken roll har dagens folkbibliotek och vad är det idag?

Frågan besvaras olika beroende på vem man frågar och därmed är svaren lika varierande. Den bild som växer fram är att ett folkbibliotek både är en mångfacetterad och en komplex verksamhet, långt ifrån den ursprungliga bilden av ett bibliotek som en samling av gamla, dammiga böcker i ett rum.

I takt med att Fagersta förändras, förändras också samhället vi lever och verkar i. Syftet med biblioteksplanen är att beskriva folkbibliotekets huvuduppgifter och åtaganden. Biblioteket ska vara en plats många söker sig till, en mötesplats för alla.

Folkbiblioteket är samhällets offentliga rum och har en viktig demokratisk roll, en fysisk plats öppen för alla att söka information. Minst lika viktigt är folkbibliotekens utbud med flera olika källor liksom personalens kompetens att förmedla i det informationsbrus som internet innebär. Folkbiblioteken utgör också en särskilt viktig resurs när det gäller att stimulera barn till läslust och bidra till barns språk-, skriv- och läsutveckling. Folkbiblioteket är en av de få mötesplatserna i samhället där människor kan mötas utan krav på medlemskap. Utifrån medborgarens specifika behov och önskemål tas alla emot på sina villkor i bibliotekslokalen, i det virtuella biblioteket eller genom uppsökande verksamhet. Människors sätt att använda bibliotek och dess tjänster har förändrats och utbudet måste utvecklas och förnyas i takt med förväntningar, behov och önskemål. Folkbibliotek idag är inte längre en samling böcker utan främst en mötesplats och ett kunskapscentrum som är öppet för alla medborgare för läsoplevelser, kulturmöten, kunskapsuppbyggnad och bildning.

Du ska känna dig varmt välkommen till Fagersta bibliotek!

Bibliotekschef
Susan Pour

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

1	Biblioteksplan	4
1.1	Ansvar och finansiering	4
1.2	Folkbibliotekets uppdrag	4
1.3	Fagersta biblioteks vision	4
2	Fagersta folkbiblioteks roller	5
2.1	Information- och kunskapscentrum	5
2.1.1	Läsfrämjande	6
2.1.2	Medieurval och medieförsörjning	6
2.2	Kultur- och mötescentrum	6
2.2.1	Barn- och ungdomskultur	6
2.3	Folkbibliotekens fokusgrupper	6
2.3.1	Personer med funktionsnedsättning	7
2.3.2	Personer med annat modersmål än svenska	7
2.3.3	Nationella minoriteter	7
2.3.4	Barn och Unga	7
2.4	Digital delaktighet	8
2.5	Medarbetare	8
3	Samverkan	8
3.1	Lokal samverkan	8
3.2	Regional samverkan	8
3.3	Nationell samverkan	9
3.4	Internationell samvekan	9
4	Mål	10

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

1 Biblioteksplan

Till grund för denna biblioteksplan ligger bibliotekslag 17§ att kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. En biblioteksplan är både ett styrdokument och ett redskap för politiker och tjänstemän. Den omfattar en analys av de befintliga biblioteksresurserna i en kommun avseende såväl nutid som framtidens krav och stimulerar till utveckling av verksamheten för medborgaren.

Biblioteksplanens uppföljningsbarhet är avgörande för att planen ska fungera som verktyg för bibliotekspersonal, politiker och kommuninvånare.

Situationen för skolbiblioteken är ny i och med att regleringen för skolbibliotek har flyttats från bibliotekslagen till skollagen, vilket framkommer i bibliotekslagen 10§. Den här planen behandlar enbart folkbiblioteksverksamheten i Fagersta kommun.

Kungliga biblioteket och Kulturrådet kräver att biblioteksplan för samtliga biblioteksverksamheter där kommunen är huvudman ska ha påbörjats senast den 15 december 2015. Skolbiblioteksplan för skolbiblioteken i Fagersta ska påbörjas under 2015 och under 2016 vara antagen och biläggas folkbiblioteksplanen.

Utgångspunkt för folkbibliotekens verksamhet finns i Bibliotekslagen (2013:801) se bilaga Bibliotekslag, skollagen (2010:800), FN:s konvention om barns rättigheter samt konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, IFLA:s och Unescos biblioteksmanifest, Regional kultur- och biblioteksplan 2015-2018 i Västmanlands län, Proposition Läsa för livet (prop. 2009/10:03). Fagersta biblioteks verksamhet styrs även av styrdokument för Fagersta kommun.

1.1 Ansvar och finansiering

I bibliotekslagen 3§ är skrivet För folkbibliotek ansvarar kommunerna och i 6§ står Varje kommun ska ha folkbibliotek. För Fagersta folkbibliotek ansvarar Utbildnings- och fritidsnämnden. Fagersta bibliotek är en del av Kultur- och Fritidsavdelningen.

Biblioteksplanen ska regelbundet följas upp och utvärderas minst vart 4:e år. Revidering bör också göras vid större förändringar i kommunens verksamhet som påverkar biblioteksverksamheten.

Ansvar för uppföljningen av biblioteksplan ligger hos Utbildnings- och fritidsnämnden.

Utifrån biblioteksplanen görs mera handlingsinriktade underplaner som medieplan, E- strategi, läsfrämjandeplan marknadsföringsplan och tillgänglighetsplan. Tillgänglighetsplanen ska till exempel innehålla insatser för personer med funktionsnedsättning, personer med annan språk- och kulturbakgrund och HBTQA-frågor. Ansvarar för dessa underplaner gör bibliotekschefen i samarbete med övrig bibliotekspersonal.

När kommunen antagit biblioteksplanen ska en populärversion av denna tas fram.

1.2 Folkbibliotekets uppdrag

Folkbiblioteket har en viktig funktion i det demokratiska samhället, vilket poängteras i bibliotekslagen 2§. Folkbibliotek är till för alla, oberoende av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion, nationalitet, språk eller socialstatus. Den grundlagsfästa yttrandefriheten kräver att alla har tillgång till ett språk liksom till kunskap och information. Demokrati är ledordet genom hela folkbibliotekets verksamhet. Läsförståelse och informationskompetens är förutsättningar för ett aktivt medborgarskap. Den digitala delaktigheten är särskilt utpekad i den nya bibliotekslagen.

Den nya författningen 9§ tillförsäkrar varje invånare i Sverige tillgång till bibliotek med avgiftsfria lån. Lagen förpliktar även de svenska biblioteken att samverka sinsemellan. Det övergripande uppdraget är formulerat i 2§ i bibliotekslagen Biblioteken i det allmänna ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Lagen lyfter också fram prioriterade grupper, som personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet och stimulera läsning och tillgång till litteratur. Bibliotekens arbete ska även främja barn och ungas språkutveckling och stimulera till läsning.

1.3 Fagersta biblioteks vision

Biblioteksverksamheten ska vara flexibel och förändringsbenägen så att man kan följa med i den snabba utvecklingen och anpassa sig efter samhällets krav på ny teknik och behov vad gäller demokrati och information. För att kunna utöva demokrati ska biblioteket också vara en lättillgänglig och attraktiv mötesplats för invånarna samt gynna läsning och kulturupplevelser.

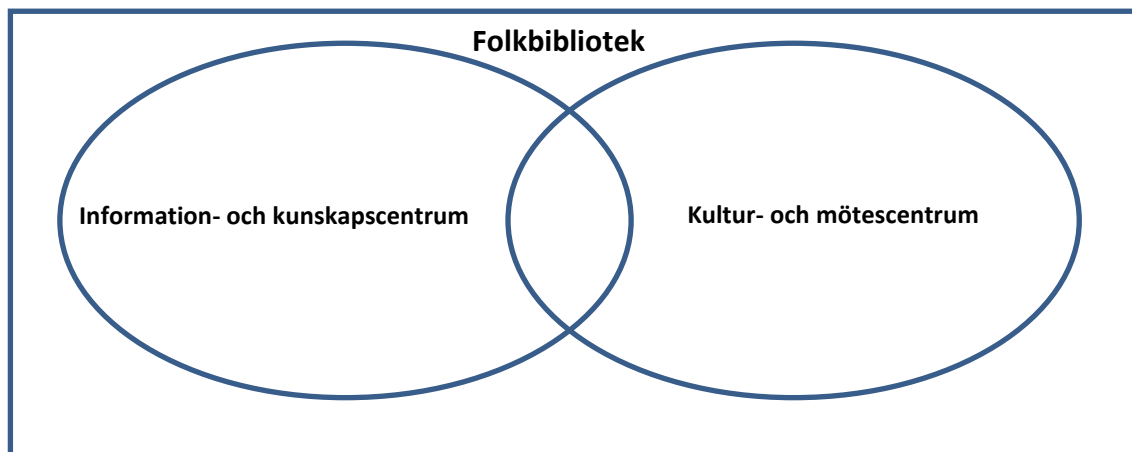
2 Fagersta folkbiblioteks roller

Folkbibliotek är en samhällsresurs som erbjuder fri tillgång till information, litteratur och kultur och som ska inspirera alla att ta del av det. Detta är en grundförutsättning för såväl demokrati-, yttrande- och informationsfrihet och ger invånarna möjlighet att kunna ta del av material för att själva bilda sig en uppfattning.

Folkbibliotekets stryka är dess opartiskhet i politiska och religiösa frågor. Folkbibliotek är en icke-kommersiell frizon, gratis och öppen för alla. Den fria tillgången är grunden för folkbiblioteksverksamheten. Till folkbiblioteket är alla välkomna!

Folkbibliotekets kärnverksamhet är inköp och förmedling av litteratur och information i olika format. Denna verksamhet är avgiftsfri och regleras i bibliotekslagen (2013:801) 9§. Övriga avgiftsfria tjänster är barnverksamhet och uppsökande verksamhet riktad till äldre och funktionshindrade samt personer med annat modersmål än svenska.

Folkbiblioteket är både ett informations- och kunskapscentrum såväl som ett kultur- och mötescentrum.

2.1 Information- och kunskapscentrum

Folkbibliotekets huvuduppgift är att vara tillgängligt för alla och att utgöra ett centrum för såväl formellt som informellt lärande. Biblioteket är en plats för mötet med samtiden, historien och framtiden.

I bibliotekslagen 2§ står att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Folkbiblioteket ska som lokalt kunskapscentrum göra kunskap och information (vad gäller såväl referensservice som kommunal- och samhällelig information) tillgänglig för allmänheten och vara behjälplig med informationssökning och informationsförmedling. Detta stöder nämndens effektmål 1 om långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande, effektmål 4 om Bra utbildning samt effektmål 7 om Attraktiva boendemiljöer.

En bra biblioteksverksamhet präglas av att vissa bastjänster finns att tillgå vid folkbiblioteket. Bastjänsterna innebär fri tillgång till litteratur och information, såväl fysisk som digital. Bibliotekets utbud ska vara aktuellt och intressant, erbjuda IT-baserade informationstjänster, personal med adekvat utbildning och pedagogisk kompetens samt lyhördhet för kundernas behov. I det samtida folkbiblioteket ska medborgarna ges goda möjligheter till inflytande över utbudet. Användarens kompetens, behov och önskemål ska följa den informationsteknologiska utvecklingen i samhället. Personalen ska hjälpa besökare att orientera sig i ett nytt digitalt medielandskap.

Folkbiblioteken ska särskilt främja och stimulera till läsning. Bibliotek har stor betydelse för språk- och läsutvecklingen inte bara hos barn och unga, utan för alla medborgare. En person kan också söka upplevelser på ett folkbibliotek utan andra avsikter än att få njuta, vara och betrakta. En betydelsefull kunskap uppkommer då man upptäcker det som på förhand inte var bestämt eller uppenbart. Att bli överraskad och få möta det oväntade. Att uppleva!

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

2.1.1 Läsfrämjande

Litteraturförmedling och läsfrämjande arbete är några av folkbibliotekets huvudsakliga uppgifter. I bibliotekslagen 2§ samt 7§ är skrivet att folkbibliotek ska främja läsning och tillgång till litteratur. Regeringens proposition Läs för livet är en kraftig markering för läsfrämjande arbete på biblioteken.

Under kapitlet Insatser för att främja läsning i Slutbetänkandet av Litteraturutredningen från Statens offentliga utredningar 2012:65 befästs läsfrämjandets roll tydligt:

Dagens bibliotek är dock mer än bok- och mediasamlingar som är tillgängliga utan kostnad för medborgarna, de är även aktiva i det läsfrämjande arbetet genom pedagogiskt arbete där de guidar besökarna till litteratur, ordnar författarmöten och kulturfaftnar, samarbetar med skolor, förskolor och det civila samhället för att främja läsning och för att synliggöra och tillgängliggöra sina samlingar.

Läsning förmedlar insikt och förståelse för människors olika livssituationer och behov, likväl som tillfällen till upplevelser och förströelse. Bibliotekens lässtimulerande arbete är viktigt för att väcka lust och inspiration till läsning. Att läsa och förstå en text är en förutsättning för att kunna söka och värdera information. Lusten att läsa grundläggs tidigt. Läsandet har stor betydelse för fantasin och kreativiteten.

2.1.2 Medieurval och medieförsörjning

Folkbibliotekets medieurval ska garantera Fagerstabornas möjligheter till en fri och jämlik tillgång till information och upplevelser. På folkbiblioteket ska finnas ett stort utbud för alla åldrar, på många språk och i olika format. Medieplanen är en del av bibliotekets arbete med information, kultur, demokrati, kommunikation, möten och utbildning. Biblioteket ska ha ett brett utbud av medier i fysisk och digital form, baserat på ekonomiska resurser och efterfrågan. Det ska finnas både populär och smal litteratur. Biblioteken ska tillhandahålla såväl ny som äldre litteratur. Fagersta folkbibliotek köper in medier enligt de medieurvalsprinciper som upprättats i medieplanen, se bilaga Medieplan.

2.2 Kultur- och mötescentrum

Folkbiblioteket är ett av de få offentliga rum i dagens samhälle som är öppet för alla. Biblioteket erbjuder kommuninvånarna en trivsamt, trygg och inspirerande miljö. Folkbiblioteket är en samlingspunkt i lokalsamhället – en plats där det finns möjlighet till möten och samvaro. Biblioteket utgör samtidigt en plats för lugn och ro och fördjupning.

Folkbiblioteket är en naturlig plats för kulturella aktiviteter och aktuell debatt. I bibliotekslagen 2§ framkommer det att folkbibliotek ska främja kulturella verksamheter. Folkbiblioteket erbjuder kulturupplevelser såsom sagostunder, författarbesök, bokpresentationer, utställningar, cirklar, föreläsningar, musik, poesi-uppläsning med mera. Biblioteket ska vara en plats där såväl professionella kulturutövare liksom skolelever och amatörer får möjlighet att visa upp sina verk för andra. Programverksamheten som bedrivs ska vara bred, kostnadsfri och öppen för alla. Detta stöder nämndens effektmål 5 om Trygg kommun samt effektmål 7 Attraktiva boendemiljöer.

2.2.1 Barn- och ungdomskultur

Barn- och ungdomskulturgruppen utgörs av representanter från folkbibliotek, kulturskola, förskola, grundskola och särskola. Barn- och ungdomskulturgruppen arrangerar och samordnar ett allsidigt utbud av kulturaktiviteter för barn och ungdomar mellan 2 och 16 år i Fagersta kommun. De program som barn- och ungdomskulturgruppen anordnar ska vara av hög kvalitet.

En särskilt utvald grupp med representanter från Fagersta bibliotek och grundskola arrangerar skolbio och ska stimulera eleverna till eget filmskapande.

2.3 Folkbibliotekens fokusgrupper

Det är viktigt att tillgänglighetsaspekten genomsyrar hela biblioteksverksamheten både vad gäller lokaler, öppettider, medieformat och tillgång till information. Alla ska ha tillgång till biblioteket, oberoende av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion, nationalitet, språk eller social tillhörighet. Bibliotekens uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt vissa prioriterade grupper har förtydligats och utvidgats i den nya bibliotekslagen.

De prioriterade grupperna framkommer i 5§ bibliotekslagen:

- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med annat modersmål än svenska
- Nationella minoriteter

Folkbiblioteken har också i uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning, vilket poängteras i 8§.

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

Den nya bibliotekslagen liksom satsningarna på läs- och litteraturfrämjande stärker kraftigt bibliotekens möjligheter att utveckla läsfrämjande arbete och uppsökande verksamhet. Arbete med innovativa idéer, utveckling av metoder, förändrings- och utvecklingsarbete på biblioteken med fokus på litteratur- och läsfrämjande kräver ytterligare satsningarna framöver. Detta med referens till den nya lagens skrivningar om tillgänglighet, demokrati och skyldigheter gentemot alla medborgare, inklusive prioriterade grupper. Detta stöder nämndens effektmål 9 om Fungerande integration

2.3.1 Personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning utgörs av en målgrupp med många olika former av funktionsnedsättning. Dessa grupper ska, oavsett funktionsnedsättning, ha samma möjligheter att ta del av bibliotekets utbud som andra. Därför är det ytterst viktigt att folkbibliotek inte enbart ses som en fysisk plats, utan som en verksamhet. För dessa grupper erbjuder biblioteket anpassade medier såsom Daisytalböcker, Storstilböcker, lättlästa böcker och dagstidningar. Biblioteket har tillstånd enligt 17§ i upphovsrättslagen att ladda ned och iordningsställa Daisytalböcker från Myndigheten för Tillgängliga Medier (MTM). Biblioteket har även talbokstillstånd att registrera låntagare för egen nedladdning av talböcker MTMs hemsida Legimus. För barn och ungdomar med funktionsnedsättning finns material på bibliotekets Äppelhylla. Det finns bland annat Daisytalböcker, videospelningar med böcker på teckenspråk samt bilderböcker med teckenstöd för den hörselskadade, taktila bilderböcker, lättlästa böcker, video med teckenspråk och mycket annat. Biblioteket erbjuder Boken kommer-service för personer som inte själva kan ta sig till bibliotekslokalen på grund av sjukdom, hög ålder eller funktionsnedsättning. Denna uppsökande verksamhet är i enlighet med bibliotekslagen, avgiftsfri.

2.3.2 Personer med annat modersmål än svenska

Folkbiblioteket är en viktig plats för människor från andra länder och kan i sin roll som mötesplats underlätta integration och kontakter med det nya samhället. Biblioteket kan hjälpa till att bygga broar mellan ”nya och gamla” Fagerstabor och vara ett forum för det mångkulturella samhället. Kontakten mellan olika kulturer och kunskaper om dessa ska stimuleras genom programverksamhet. Detta stöder nämndens effektmål 1 att verka för god integration.

Folkbiblioteket ska i sitt medieutbud spegla mångfalden i samhället och tillhandahålla böcker på lättläst svenska, böcker och tidskrifter på andra språk, ordböcker, språkkurser samt erbjuda tillgång till Internetdatorer. Biblioteket ska eftersträva att erbjuda kommuninvånarna litteratur på sitt modersmål avgiftsfritt. Biblioteket ska införskaffa ett visst fast bestånd av framför allt barnböcker men även litteratur för vuxna på efterfrågade språk (se bilaga Medieplan).

2.3.3 Nationella minoriteter

I januari 2010 trädde Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (Minoritetslagen) i kraft. Lagen innebär att de nationella minoritetsspråken skall skyddas och främjas och att de nationella minoriteterna ska kunna bevara och utveckla sin kultur. Finska språket är ett av de nationella minoritetsspråken. Språket har särskilt starkt skydd i ett så kallat finskt förvaltningsområde. Sedan den 1 februari 2014 är Fagersta kommun ett finskt förvaltningsområde. Folkbiblioteket köper in böcker och tidskrifter på finska och biblioteket har finstalande personal. Biblioteket stödjer förvaltningsområdet i arbetet med språkvitalisering och med spridning av finsk kultur och historia.

2.3.4 Barn och Unga

Barn och unga är en prioriterad grupp för biblioteksverksamheten. Bibliotekslagen 6§ lyder Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur anpassad till deras behov. FN:s konvention om barnets rättigheter ska genomsyra hela verksamheten. I denna sägs bland annat att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. Varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet ska respekteras. Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion. Barn har också rätt till kulturella upplevelser utanför lärandets ramar och för dess egen skull.

Läsning förmedlar insikt och förståelse för människors olika livssituationer och behov, likväl som tillfällen till upplevelser och förströelse. Bibliotekens lässtimulerande arbete är viktigt för att väcka lust och inspiration till läsning. Att läsa och förstå en text är en förutsättning för att kunna söka och värdera information. Lusten att läsa grundläggs tidigt. Läsandet har en stor betydelse för fantasin och kreativiteten som påverkar den egna skriftliga produktionen i stor utsträckning. Genom att läsa böcker förbättras språkkänslan och läshastigheten ökar.

Biblioteket ska vara en naturlig mötesplats för barn, ungdomar och deras familjer. Bibliotekets arbete mot dessa grupper bygger på Barnkonventionens mål och värderingar. Biblioteket arbetar ständigt för förnyelse och exponering av medier för

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

att väcka nyfikenhet för barn och unga i alla åldrar. Folkbiblioteket erbjuder kulturupplevelser såsom sagostunder, författarbesök, bokpresentationer, utställningar, cirklar med mera. Aktiviteter för barn och unga ska vara en naturlig del av verksamheten.

För barn och ungdomar med funktionsnedsättning finns det material på bibliotekets Äppelhylla (se 2.3.1) som är anpassade för deras behov. Teknikutvecklingen och nya medier ger dessa grupper en större möjlighet att utveckla sina färdigheter. Barn med annat modersmål än svenska ska erbjudas litteratur på sitt modersmål.

2.4 Digital delaktighet

Biblioteken har de senaste åren präglats av snabb teknikutveckling. Boken och tryckta medier utgör fortfarande basen för biblioteksverksamheten. Ny teknik och förändrade informationsvanor ställer krav på både anpassning och förändring av utbud och tjänster. Folkbiblioteken bör ligga i framkant när det gäller digital utveckling.

Den digitala utvecklingen accelererar allt snabbare och biblioteken ska vara en naturlig del av denna utveckling. Biblioteken kan och bör agera kontaktyta mellan de som kan ta till sig den nya tekniken och de som ännu står utanför. Ett väl fungerande bibliotek är beroende av en bra IT-infrastruktur. Kunskaper om databaser och informationssökning är av allt större vikt för att kunna erbjuda biblioteksbesökare god service. Fagersta folkbibliotek arbetar med den digitala delaktigheten enligt de principer som upprättats i E-strategin se bilaga E-strategi.

2.5 Medarbetare

Alla besökare ska kunna förvänta sig ett gott och professionellt bemötande. Det dagliga arbetet i biblioteket ställer allt högre krav på social- och ämneskompetens hos personalen. Regelbunden fortbildning är nödvändig för att möta omvärldens krav, som kan gälla alltifrån ny teknik för att ladda ner e-böcker till bemötande av personer med synliga och osynliga funktionsnedsättningar.

I biblioteksvärlden ökar behovet av läsfrämjande insatser, rådgivning och informationssökning. Fackutbildad, kunnig och serviceinriktad personal ska ge råd och vägledning i sökandet efter upplevelser eller kunskap i bibliotekets samlingar, e-medier, databaser samt på Internet. En grundförutsättning för ett kvalitativt biblioteksarbete är att medarbetarna kontinuerligt utvecklas inom ny teknik avseende läs-, lär- och digitala verktyg för att kunna handleda medborgarna och utveckla medie- och informationskunnighet. Detta stöder nämndens effektmål 3 om att vara en attraktiv arbetsgivare.

Bibliotekspersonalens kompetens ska användas på ett för verksamheten så effektivt sätt som möjligt. Personalstyrkan ska vara rätt dimensionerad för att mål och åtaganden ska kunna uppnås.

3 Samverkan

Fagersta bibliotek ska vidga sina samarbeten på lokal, regional och nationell nivå med andra aktörer för att bättre nå medborgarna. All samverkan bör präglas av nytänkande och den övergripande målsättningen ska vara att förbättra kvalitativ biblioteksverksamhet

3.1 Lokal samverkan

Biblioteket ska aktivt söka samarbeten på lokal nivå med olika verksamheter och föreningar som berörs av bibliotekets verksamhet. Genom samverkan med andra aktörer kan bibliotekens kunskap om närsamhället öka. Biblioteksverksamheten är i sin tur beroende av ett bra IT stöd genom kommunens IT-avdelning. Allmänhetens synpunkter är också viktiga för att utforma en bra verksamhet. Enkäter riktade mot bibliotekets besökare bör genomföras regelbundet, lämpligen vart fjärde år.

3.2 Regional samverkan

Det är av stor vikt att biblioteket i Fagersta samarbetar med övriga bibliotek i länet för att nå regional utveckling. I detta sammanhang är den regionala biblioteksplanen samt den regionala kulturplanen för Västmanland av stor vikt. Ett regionalt samarbete för biblioteksverksamheten ger goda förutsättningar för bättre service, effektivare resurs, snabbare teknikutveckling och höjd kompetensnivå. Regional biblioteksverksamhet ska utveckla samarbetet mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i länet i samspel med civilsamhället, det lokala kulturlivet och regionala kulturverksamheter. Andra samverkansaktörer i länet är regionala kulturverksamheter samt studieförbund. Detta stöder nämndens effektmål 6, Regionsutveckling genom samarbete.

3.3 Nationell samverkan

På nationell nivå sker samverkan med myndigheten Kungliga biblioteket som tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna ska följa upp hur de antagna lokala biblioteksplanerna utformats och hur de används. Kungliga bibliotekets uppdrag innebär bland annat att utöva nationell överblick, att främja samordning, att fördela bidrag och att samla in statistik.

Kungliga biblioteket ansvarar för drift och utveckling av nationella bibliotekssystem: den nationella samkatalogen för forskningsbibliotek, fjärrlån (lån mellan bibliotek) och andra kringliggande system och tjänster. Verksamheten bygger på samverkan mellan biblioteken. Kungliga bibliotekets målsättning är att utveckla Libris till en nationell katalog.

Internationella biblioteket i Stockholm hanterar bland annat lån och depositioner som rör mångspråkig litteratur och är ett nationellt kompetenscenter för folk- och skolbibliotek. I bibliotekets nya uppdrag från Kungliga biblioteket framgår att Internationella biblioteket utför konsultativt- och utvecklingsarbete.

När det gäller kompletterande litteraturförsörjning kommer Internationella biblioteket huvudsakligen att hjälpa till med litteratur på udda eller mindre utbredda språk, eller på språk som är svåra att finna i Sverige.

För folkbiblioteken innebär detta att varje bibliotek ska ansvara för de stora etablerade språken som finns att köpa i Sverige, medan Internationella biblioteket kompletterar med i första hand smalare ämnesbeställningar och enstaka titlar.

Myndigheten för tillgängliga medier tillhör Kulturdepartementet och har regeringens uppdrag att i samverkan med andra bibliotek tillgodose de behov av litteratur som personer med synnedsättning och andra läsnedsättningar har. Fagersta biblioteket har talbokstillstånd.

3.4 Internationell samvekan

En viktig utgångspunkt för folkbibliotekens verksamhet är Unesco:s folkbiblioteksmanifest som antogs år 1994. Där sägs bl.a. att ”frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas eget deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information”.

Ytterligare en viktig aspekt för folkbibliotekens verksamhet är EU:s åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande.

Kompetenser definieras här som en kombination av kunskaper, färdigheter och attityder som är anpassade till det aktuella området. Nyckelkompetens är den kompetens som alla individer behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration och sysselsättning. Denna referensram omfattar

- Kommunikation på modersmålet
- Kommunikation på främmande språk
- Matematiskt kunnande och grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens
- Digital kompetens
- Lära att lära, förmågan att fullfölja och organisera det egna lärandet
- Social och medborglig kompetens
- Initiativförmåga och företagande
- Kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer

Alla kompetenser anses lika viktiga, eftersom var och en av dem kan bidra till ett framgångsrikt liv i ett kunskapssamhälle.

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

4 Mål

<i>Verksamhetsmål</i>	<i>Mätmetod</i>	<i>Förklaring till valt mål</i>
Biblioteket ska erbjuda ett genomtänkt, attraktivt och relevant mediebestånd som ska var tillgängligt för alla	Under en 4 års period ska 80 % av mediebeståndet vara utlånat. 85 % av beståndet ska finnas i öppna hyllor.	Utföra relevanta inköp och vara lyhörd för kundernas önskemål. Presentationen ska väcka nyfikenhet och läslust. Gallra magasinerade böcker och vara varsamma med magasinering.
Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga	30 % av nyförvärv av medier ska riktas till barn och unga	Bibliotekets prioriteringar
Biblioteket ska prioritera personal med adekvat utbildning	Målet är att 2/3 av årsverkan ska utföras av bibliotekarier	Bibliotekets prioriteringar
Biblioteket ska främja digital delaktighet	100 % av bibliotekets tillsvidareanställda ska ha kunskap om vad medie- och kommunikationskompetens innebär. 30 % av de publika aktiviteterna ska ha utgångspunkt i digital delaktighet.	Samverka med föreningsliv, regionala kulturverksamheter, studieförbund, andra bibliotek och länsbiblioteket, i form av Kompetensutbildning och kortkurser
Biblioteket ska erbjuda fri tillgång till bibliotekets digitala resurser	Utarbeta enkla manualer för bibliotekets digitala resurser	Arbeta fram 2 manualer per år samt vid behov revidera tidigare formulerade manualer
Biblioteket ska stimulera till läslust	60 % av de publika aktiviteterna ska ha utgångspunkt läsfrämjande	Erbjuda ett brett utbud av medier för läslust och eget lärande. Tillämpa nya metoder i användandet av ny teknik i det läsfrämjande arbetet i samarbete med regionala kultur-verksamheter
Biblioteket ska utvecklas som kultur- och mötescentrum och vara en angelägen och inkluderande mötesplats	50 % av de publika aktiviteterna genomförs i samarrangemang med andra aktörer. 30 % av de publika aktiviteterna ska vända sig mot grupper med annat modersmål än svenska	Samverka med föreningsliv, regionala kulturverksamheter och civilsamhället
Biblioteket ska erbjuda en jämn fördelning av kulturinslag i de olika åldersgrupperna.	100 % av barn och ungdomar erbjuds kulturprogram 85 % av föreställningarna ska arrangeras tillsammans med andra arrangörer	Erbjuda minst ett kulturprogram/år och åldersgrupp Samverka med lokala föreningar
Biblioteket ska nå alla barn	100 % av nyfödda barn och 3-åringar i kommunen ska ha erbjudits en gåvobok.	Samarbeta med regionala kulturverksamheter, BVC och

Folkbiblioteksplan för Fagerstabibliotek

	100 % av 6- åringarna ska ha besökt biblioteket i förskoleklass för att erhålla 6-årsboken.	förskoleklasser
Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med annat modersmål än svenska.	20 % av nyförvärv ska vara på andra språk än svenska. 30 % av nyförvärv av medier på andra språk än svenska ska riktas till barn och unga	Bibliotekets prioriteringar
Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med finska som modersmål	Nyförvärv av medier på finska 30 % av nyförvärv av medier på finska ska riktas till barn och unga	Samverka med Finskt förvaltningsområde

E-strategi för Fagersta bibliotek 2015

Fagersta folkbibliotek ska garantera Fagerstabornas möjligheter till fri och jämlik tillgång till information och upplevelser. På folkbiblioteket ska erbjudas ett stort utbud för alla åldrar, på många språk och i olika format. E-strategi är en handlingsinriktad underplan till biblioteksplanen och ska utvärderas årligen.

Den digitala utvecklingen accelererar allt snabbare och biblioteken är en naturlig del av denna utveckling. Boken och tryckta medier utgör fortfarande basen för folkbiblioteksverksamhet, men ny teknik och förändrade informationsvanor ställer krav både på anpassning och förändring av utbud och tjänster snabbt. Genom det digitala biblioteket ökar tillgången till biblioteks e-tjänster och biblioteket kan nå nya målgrupper. Bibliotekens webbplats och övriga e-tjänster ska fortsätta att utvecklas med fokus på användarna och ändrade medie- och informationsvanor.

Bibliotekslagen (2013:801) lyder:

7§ Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

E-strategin är det samlade tillvägagångssättet för hur Fagersta folkbibliotek kommer att arbeta med e-resurser för att nå målen i bibliotekslagen. Det Fagersta folkbibliotek ämnar arbeta med under 2015 är att utveckla kompetenser och kunnsighet om e-medier genom att:

- erbjuda tillgång till digital information
- erbjuda program för att öka den digitala delaktigheten
- erbjuda personalen kompetensutveckling inom medie- och kommunikationskomptens
- erbjuda ett utvecklat digitalt bibliotek, inklusive biblioteksportalen BOOK-IT PUB

1. Tillgång till digital information

En viktig uppgift för Fagersta bibliotek är att tillgängliggöra internets digitala information för medborgarna. Enligt Stiftelsen för infrastrukturs(.se-stiftelsen) rapport ”Svenskarna och internet 2013” saknar 11 % av befolkningen i Sverige tillgång till internet i bostaden.

Folkbibliotek ska erbjuda verktyg i det digitala samhället så att inte någon hamnar utanför. Ur en demokratisk aspekt är det viktigt att uppmärksamma de grupper som inte har tillgång till internet i hemmet. Äldre, boende i glesbygd, utlandsfödda och personer med funktionsnedsättning är överrepresenterade i den statistiken. Biblioteken ska vara en garant för allas tillgång till digital information och digitala kulturupplevelser. En av bibliotekens uppgifter i den nya bibliotekslagen är att pröva och utveckla användningen av moderna medier. Folkbiblioteken ska motverka uppkomsten av ett virtuellt klassamhälle. Särskild hänsyn ska tas till de ovana. En förutsättning för detta är att biblioteket har en god teknisk infrastruktur.

I arbetet med att motverka det digitala utanförskapet erbjuds allmänheten kostnadsfritt tillgång till publika datorer med internetuppkoppling. För att ytterligare möjliggöra tillgång till digital information, erbjuder biblioteket även trådlöst nätverk till de besökare som har med sig egna datorer, mobiler eller surfplattor. Fagersta bibliotek erbjuder datorhjälp vid svårare IT frågor som kräver handledning. Datorhjälpen är en service där användaren bokar tid med en bibliotekarie för att få hjälp med dessa frågor. Utöver detta kommer Fagersta folkbibliotek utarbeta enkla manualer till hjälp för hur användarna bäst kan nyttja bibliotekets digitala resurser.

2. Programverksamhet för att öka den digitala delaktigheten

Den digitala utvecklingen accelererar allt snabbare och folkbiblioteken ska vara en naturlig del av denna utveckling genom att erbjuda den nya tekniken för de som ännu står utanför. För att öka kunskapen om informationsteknik samt digital delaktighet, ska minst 30 % av folkbibliotekets publika aktiviteter i samarbete med andra aktörer, ta sin utgångspunkt i digital delaktighet, till exempel genom föreläsningar och IT-verkstäder.

Den digitala marknadsföringen av bibliotekets arrangemang ska bland annat ske på biblioteks hemsida, kommunens hemsida och kommunens Facebook. Via sociala medier ska biblioteket marknadsföras för att nå flera och nya grupper.

3. Personalens kompetensutveckling på IT-området

Alla besökare ska kunna förvänta sig ett gott och professionellt bemötande. Det dagliga arbetet på biblioteket ställer allt högre krav på personalens IT kunnighet för att kunna bistå allmänheten i det alltmer digitala samhället. Detta kräver att personalen ständigt utvecklar sin kompetens inom ny teknik avseende digitala verktyg för att kunna handleda medborgarna och utveckla medie- och informationskunnigheten. Detta ska ske i form av kortkurser,

E-strategi för Fagersta bibliotek 2015

studiedagar, arbetsmöten eller genom utbyte av erfarenheter med andra folkbibliotek, länsbibliotek och studieförbund.

MIK (medie- och informationskunnighet) inkluderar de färdigheter vi behöver för att utöva våra demokratiska rättigheter i dagens digitala samhälle. Till dessa räknas digital kompetens som beskriver förmågan att kunna söka, finna, kritiskt granska och använda information för olika syften och sammanhang. Detta är färdigheter och kompetenser som är bibliotekets kärnuppgifter.

Ett väl fungerande bibliotek är beroende av en bra IT-infrastruktur. Kunskaper om databaser och informationssökning är av allt större vikt för att kunna erbjuda besökare en god service. Biblioteksdatasystemen ska därför genom kommunens IT-avdelning uppdateras kontinuerligt för att hålla en hög standard.

4. Det digitala biblioteket

Det digitala biblioteket är ett viktigt komplement till det fysiska biblioteket. Därför bör samma krav om relevans och tillgänglighet som ställs på det fysiska biblioteket också ställas på det digitala biblioteket. Bibliotekets hemsida ska alltid vara uppdaterad med relevant information, såsom aktuella öppettider och vad som händer på biblioteket i form av programverksamhet.

Det digitala biblioteket innefattar folkbibliotekets hemsida inklusive biblioteksportalen BOOK-IT PUB. Till det digitala biblioteket räknas också e-tjänsterna (e:et står för elektronisk) e-böcker, e-dagstidningar och e-musik, vilket folkbiblioteket erbjuder allmänheten dygnet runt.

Den snabbast växande e-tjänsten är e-bokslåningen, som under de senaste åren har dubblats i antal från år till år. Den utgör dock fortfarande en begränsad del av det totala antalet lån. En mindre undersökning visar att den övervägande majoriteten av de låntagare som använder tjänsten flitigast, inte lånar fysiska böcker. Med e-böckerna nås alltså en ny grupp användare som annars inte skulle använda sig av biblioteket. Till blivande e-boksläsare utan datorvana är det viktigt att biblioteket erbjuder introduktion i hur lån av e-böcker fungerar.

24-timmarsbibliotek är ett begrepp inom biblioteksvärlden, vilket innebär att så många som möjligt av bibliotekets digitala tjänster ska vara tillgängliga dygnet runt. Utvecklingsmöjligheterna runt 24-timmarsbegreppet är stora och kommer sannolikt att öka. Det virtuella biblioteket är lika viktigt att utveckla som det fysiska biblioteket, som medför ökade krav på ny tekniska plattformar och ökad teknisk kompetens hos personalen.

Bibliotekets hemsida ska också vara så tillgänglig som möjligt. Hemsidan ska vara lättläst och menyerna tydliga och överskådliga. Personer som har någon form av läshinder i form av till exempel dyslexi eller en funktionsnedsättning ska också kunna ta del av bibliotekets digitala information på samma villkor som andra.

BOOK-IT PUB är Fagersta biblioteks digitala bibliotekskatalog (<http://bookitpub.fagersta.se/web/pub>). Via BOOK-IT PUB som nås via bibliotekets hemsida kan medborgaren dygnet runt kunna söka på medier (t.ex. böcker, film och tidskrifter) som finns på biblioteket i Fagersta. Det är också möjligt för användaren att omlåna, reservera och lämna inköpsförslag, liksom att kontrollera om man har några förseningsavgifter.

Medieplan för Fagersta bibliotek 2015

Bibliotekets medieurval ska garantera Fagerstabornas möjligheter till en fri och jämlik tillgång till information och upplevelser. På folkbiblioteket ska finnas ett stort utbud för alla åldrar, på många språk och i olika format. Medieplanen är en del av bibliotekets arbete med information, kultur, demokrati, kommunikation, möten och utbildning. Medieplan är en handlingsinriktad underplan till biblioteksplanen och ska utvärderas årligen.

Biblioteken ska ha ett brett utbud av medier i fysisk och digital form, baserat på ekonomiska resurser och efterfrågan. Biblioteken ska tillhandahålla såväl ny som äldre litteratur inom såväl smal som mer populär genre.

1. Inköp

Bibliotekslagen (2013:801) lyder:

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Mediebeståndet ska vara aktuellt, fräscht, djupt, brett och aktivt. Alla ämnesområden ska vara representerade.

Biblioteket ska vara opartiskt i frågor om religion, politisk eller etik. Biblioteket ska inte köpa in medier som innehåller förvrängningar av fakta. Mediebudgeten fördelas på olika ämnesområden, målgrupper och medietyper. Utbudet av tidskrifter och tidningar ska visa på mångfald och bredd. Inköpen liksom fjärrlånen ska vara allsidiga och av god kvalitet. Litteratur på gymnasienivå är undantagen från såväl inköp som fjärrlån och införskaffas ej, utan hänvisas till kommunens gymnasiebibliotek. Litteratur-inköpen stöder Utbildnings – och fritidsnämndens övergripande mål 2014 Bra utbildning.

Samtliga beställningar skall betraktas som inköpsförslag. 30 % av samtliga nyförvärv ska vara inköpsförslag. Det är dokumenterat att användningen av mediesamlingen ökar när användarna får större inverkan på samlingens innehåll. Låntagarnas medverkan och engagemang ökar även vetskapen om folkbibliotekets verksamhet i samhället.

2. Fjärrlån

Enligt Bibliotekslagen får folkbiblioteken ställa litteratur till förfogande för andra offentligt finansierade bibliotek. Fjärrlån stöder det livslånga lärandet och ger en jämlikare tillgång till media oavsett var man är bosatt. Varje fjärrlån ska betraktas som inköpsförslag. De beställningar som inte kan köpas in eller sällan efterfrågas, fjärrlånas. Fjärrlån söks i första hand i Västmanlands respektive Örebro län. Biblioteket fjärrlånar inte en bok som biblioteket redan äger, utom för läsfrämjande åtgärder som till exempel bokcirklar. Titlar som nekats såväl inköp som fjärrlån, ska ha bedömts av två personer. Icke expedierade fjärrlån kontrolleras en gång per månad.

3. Digitala medier mm

Utbudet av nya medieformer bevakas kontinuerligt. Målet är att erbjuda många olika format och att tidigt introducera nya medievarianter som kan komplettera eller ibland ersätta det tryckta materialet. I takt med att e-boksutlåningen ökar måste mediebudgeten omorganiseras. Anskaffning av digitala tidskrifter bör övervägas. Ljudboksbeståndet bör i möjligaste mån täcka den populäraste skönlitteratära utgivningen. Biblioteket ska erbjuda ett allsidigt och kvalitativt utbud av både spel- och faktafilmer. Filmerna bör spegla utgivningen från flera länder. Cd-musik köps inte in, såvida det inte är barnmusik och rim, utan erbjuds via en databas. Spel för konsolerna Nintendo (Wii och WEU), Xbox (360 och one) samt Playstation (2, 3 och 4) köps in för olika åldrar och inom olika genrer. Spel som domineras av våld och sex införskaffas ej. 20 % av mediebudgeten avsätts för andra medier än tryckta och ska inköpas på samma villkor som övriga inköp.

Bibliotekspersonalen ska informera användarna om relevanta databaser och nya medier i referensarbetet för att öka servicegraden. Personalen ska uppmuntra användandet av e-resurser och arbeta för att öka den digitala delaktigheten. En fortlöpande kompetensutveckling för personalen är av stor vikt. För mer information, se bilagan: E-strategi i biblioteksplanen.

4. Barn- och ungdomslitteratur

Bibliotekslagen lyder:

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Medan skolbiblioteken i första hand ska utgöra ett stöd för elevernas lärande, ska folkbiblioteket inrikta sig på att utveckla en lustfylld verksamhet för barn och unga på fritiden. Biblioteket ska vara en självklar mötesplats för alla barn och föräldrar, liksom andra vuxna i barns närhet.

Bibliotekets utbud av medier för barn och ungdomar ska utgå från deras värld och behov och främja språkutveckling, öka kunskap och väcka läslust och nyfikenhet. Medier som stimulerar och utvecklar barns språk, känsloliv och fantasi ska prioriteras. 30 % av mediebudgeten avsätts för barn- och ungdomsmedier och ska köpas in på samma villkor som övriga inköp.

5. Medier för personer med särskilda behov

Bibliotekslagen lyder:

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

I bibliotekets bestånd finns: Daisytalböcker, ljudböcker, lättlästa böcker samt böcker med stor stil. Barnavdelningens Äppelhylla innehåller bland annat taktila böcker, teckenspråksböcker och bok med Daisy. Då det finns många olika format av media, vägleder socialbibliotekarien till rätt medietyp. Socialbibliotekarien visar också egen nedladdning för låntagaren.

6. Medier på andra språk än svenska

Bibliotekslagen lyder:

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Ett av Utbildnings – och fritidsnämndens gemensamma effektmål 2014 är att: Tillgodose aktuell information på de mest efterfrågade språken.

Mediebeståndet ska motsvara låntagarnas behov och språkliga efterfrågan så långt det är möjligt. Utbudet ska täcka låntagarnas olika nivåer av språkkunskap. På biblioteket finns lättlästa böcker, bok och CD, språkkurser, lexikon, körkortsböcker och tvillingpaket. Böcker som underlättar förståelsen av det svenska samhället bör också finnas.

Det bör finnas litteratur som ökar möjligheten att bevara det egna språket och kulturen och inköp av litteratur ska ske på finska, engelska, somaliska, arabiska och tigrinja. Barnens behov av hemspråksmedia ska tillgodoses. Enskilda titlar kan fjärrlånas avgiftsfritt på låntagarens modersmål. Medier på andra språk ska inköpas på samma villkor som övriga inköp.

7. Lokalsamlingen

Utgivningen av lokal litteratur bör bevakas. Lokal litteratur som handlar om Fagersta köps in i tre exemplar. Titlar om grannkommunerna och länet kan införskaffas i 1-2 exemplar. Lokalsamlingen gallras mycket försiktigt. I framtiden strävar Fagersta bibliotek efter att ha en lokalhistorisk databas.

8. Litteraturstödda titlar

Litteraturstödda titlar från Kulturrådet, cirka 700 titlar per år, bör i möjligaste mån införlivas i beståndet. Ej inlagda titlar erbjuds därefter andra bibliotek i kommunen. Kvarvarande böcker säljs till allmänheten.

9. Gåvor

Gåvor kan tas emot på samma villkor som inköp. Bibliotekspersonalen avgör om gåvan ska införlivas i beståndet.

10. Reservationer

När minst fyra personer står i kö till samma titel, bör ytterligare inköp övervägas. Ej expedierade reservationer kontrolleras en gång per månad.

Antagen av kommunfullmäktige den 15 juni 2015, paragraf 84.

Medieplan för Fagersta bibliotek 2015

11. Gallring och översyn

Fagersta bibliotek har ingen bevarandeplikt och den fysiska samlingen bör inte öka i omfång. Mediebeståndet bör ses över årligen. Medier som ej har varit utlånade på 3 år på öppen hylla gallras, med vissa undantag. Magasinstitlar som ej varit utlånade på 7 år gallras, också dessa med vissa undantag. Inaktuella samt trasiga titlar gallras också och nyinköp övervägs. Magasinering bör ske i liten omfattning. Lokalsamlingen gallras mycket försiktigt. Nyare nobelpristagare gallras ej. Resehandböcker, kartböcker, lagböcker, databöcker, svampböcker (på Qca och Uf), referensböcker, periodika, lexikon samt uppslagsverk gallras eller ses över mer frekvent än annan facklitteratur.

12. Marknadsföring och visningar

För att väcka nyfikenhet hos biblioteksbesökarna och visa upp variationen av ny media behöver de nya titlarna skyltas på ett medvetet och lättillgängligt vis. Skyltningen av titlar ska regelbundet bytas ut för att behålla aktualiteten. Visningar av medieutbudet för olika målgrupper genomförs av respektive bibliotekspersonal.